

Галаган О.Ю., аспірант
Київський національний
університет технологій та дизайну
Тарасенко І.О., д.е.н., професор,
Київський національний
університет технологій та дизайну

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕХОДУ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

З метою забезпечення переходу України на модель сталого розвитку в Україні було прийнято Проект Стратегії сталого розвитку України до 2030 року та Національний план дій до 2020 року по її реалізації [1].

Ці документи стали результатом аналітичної роботи, здійсненої українськими експертами за підтримки Програми розвитку ООН в Україні та Глобального екологічного фонду в рамках проекту «Інтеграція положень Конвенцій Ріо в національну політику України» [2]. У 2015 році на глобальному рівні було визначено Цілі сталого розвитку (ЦСР), які адаптовано до українських реалій та затверджено Указом Президента України № 722/2019 від 30.09.2019 року [3]. Відповідно до [1] до екологічних ЦСР належать: Стратегічна ціль 5. Забезпечення переходу до моделей збалансованого споживання і виробництва, збалансованого управління природними ресурсами та зміцнення заходів реагування на зміну клімату та Стратегічна ціль 6. Збереження наземних і морських екосистем та сприяння збалансованому використанню їхніх ресурсів. Врахування ЦСР у процесах стратегічного планування, макроекономічного прогнозування та програмування розвитку, у процесі реформування національної статистики сприятиме удосконаленню та розвитку системи моніторингу досягнутих результатів в економічній, соціальній та екологічній сферах [1].

Зазначимо, що до цього часу робота по забезпеченню переходу країни на модель сталого розвитку велася епізодично, фрагментарно, не системно, про що свідчить рейтинг України та її місце серед інших країн за показниками

сталого розвитку, за рівнем віддаленості від сукупності загроз тощо [4, 5]. Підтверджують це і дані офіційної статистики: так, аналіз витрат на природоохоронну діяльність в Україні наведено в табл. 1.

Слід відзначити, що Європейські країни питанням збереження довкілля приділяють значно більше уваги, ніж в Україні. Проте, як позитивну тенденцію в Україні слід відзначити стабільне зростання за показником видатків державного бюджету на охорону навколишнього природного середовища, хоча частка цих витрат у загальній структурі видатків зведеного бюджету залишається незначною.

Необхідно визнати, що не зважаючи на зростання витрат на охорону довкілля, їх рівень явно недостатній для розв'язання існуючих в Україні екологічних проблем.

Таблиця 1

Основні показники, що характеризують природоохоронну діяльність в Україні (узагальнено за даними [6-9])

Показники	Роки								
	2000	2010	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Сукупні витрати на охорону навколишнього середовища, млн. грн.,	3224,3	13128,1	20377,9	21925,6	24591,1	32488,7	31492,0	34392,3	43735,8
в тому числі: капітальні інвестиції	605,9	2761,5	6038,8	7959,9	7675,6	13390,5	11025,6	10074,3	16255,7
з них на капітальний ремонт засобів природоохоронного призначення	233,3	498,00	662,1	640,8	484,9	612,6	1142,6	1214,5	1463,3
поточні витрати	2618,4	10366,6	14339,1	13965,7	16915,5	19098,2	20466,4	24318,0	27480,1
Видатки державного бюджету на охорону навколишнього природного середовища, млн. грн.		2872,4	5594,2	3481,7	5529,7	6255,4	7349,3	8242,1	9729,8

Потребує удосконалення і система інформування про стан природоохоронної діяльності в Україні, а система показників, що характеризують рівень використання природних ресурсів в різних регіонах, вплив підприємств різних видів економічної діяльності на довкілля, якість заходів в галузі охорони природи, зокрема інноваційного характеру,

споживання підприємствами природних ресурсів та забруднення ними довкілля тощо, не дозволяє отримати вичерпної інформації.

Література

1. Проект Стратегії сталого розвитку України до 2030 року (Проект 2017 року). URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf

2. Інтеграція положень Конвенцій Ріо в національну політику України (Проект ПРОООН). *Офіційний сайт UNDP Україна*. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>

3. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019 року. *Офіційний сайт Державної служби статистики України*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Украина в глобальных измерениях устойчивого развития. *Национальный технический университет Украины „Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского”*. URL: <https://kpi.ua/ru/620-7>

5. Tarasenko I. Measuring the globalization: estimation of problems and ways of providing a steady development of Ukraine. *Journal of International Studies*, Vol. 1. No 1, 2008. P. 46-55.

6. Статистичний збірник «Довкілля України за 2018 рік» : за ред. О.М. Прокопенко. *Державна служба статистики України, 2019*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Статистичний збірник «Довкілля України за 2017 рік» : за ред. О.М. Прокопенко. *Державна служба статистики України, 2018*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

8. Статистичний збірник «Довкілля України за 2019 рік» : за ред. О.М. Прокопенко. *Державна служба статистики України, 2020*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

9. Видатки зведеного бюджету України, 2019. URL: minfin.com.ua.